

ΘΕΜΑ 15ο Λυσία, Έν βουλή Μαντιθέω δοκιμαζομένω άπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μή συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούση περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῶ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσασθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρὸς εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Μονάδες 10

2. Ποιες ἦταν οἱ απόψεις τοῦ Γοργία καὶ τοῦ Πρωταγόρα γιὰ τὴν **αντικειμενικὴ γνώση καὶ ἀλήθεια;**

Μονάδες 10

3. Με βάση τὸν τρόπο με τὸν ὁποῖο παρουσιάζει τὸν εαυτό του ὁ Μαντίθεος στὸ προοίμιο, ποια εἰκόνα σχηματίζετε γιὰ αὐτόν;

Μονάδες 10

4. Ποια στοιχεῖα δείχνουν ὅτι τὸ κείμενο αὐτὸ εἶναι προοίμιο δικανικοῦ λόγου καὶ μάλιστα γιὰ ὑπόθεση δοκιμασίας;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ἔνοχος
2. ἡγοῦμαι	β) εὐμενής
3. αἴτιος	γ) ἀπαιτῶ
4. εὖνους	δ) βουλευόμαι
5. ἀξιῶ	ε) οἶομαι
στ) ἐχθρός	
ζ) ἐθέλω	

Μονάδες 5

β) **συνείδηση, εκποίηση, περιχαρής, πανάγαθος, κατάσταση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Έχω δε την αξίωση, κύριοι βουλευτές, εάν αυτό μόνο σας αποδείξω, ότι δηλαδή συμπαθώ το παρόν πολίτευμα και ότι έχω αναγκαστεί να μετέχω στους ίδιους κινδύνους με σας, να μην υπάρχει ακόμη καμία ωφέλεια σε μένα· εάν όμως φαίνομαι ότι και ως προς τα άλλα έχω ζήσει τίμια και πολύ διαφορετικά από τη γνώμη και τις συκοφαντίες των εχθρών μου, σας ικετεύω εμένα βέβαια να εγκρίνετε βουλευτή, ενώ αυτούς να τους θεωρείτε κακούς. Πρώτα, λοιπόν, θα αποδείξω ότι δεν υπηρέτησα ως ιππέας ούτε ήμουν στην πατρίδα την εποχή των Τριάκοντα ούτε έλαβα μέρος στο τότε καθεστώς.

2. Σχολικό βιβλίο σελίδες 12-13: «Πράγματι ο Γοργίας... «δισσοί λόγοι»».

3. Ο Μαντίθεος στο προοίμιο εμφανίζεται ως ένας έντιμος άνθρωπος που δεν έχει να φοβηθεί τίποτα από τη δημόσια εξέτασή του και δεν έχει κάτι να κρύψει για τη ζωή του. Φτάνει μάλιστα να χρωστά ευγνωμοσύνη στους κατηγορούς του κάτω βέβαια από προϋποθέσεις, καθώς έχει ζήσει έντιμα και μετρημένα. Αποτελεί όμως, θύμα της κακίας και της συκοφαντικής διάθεσης των κατηγορών. Εκφράζει έντονα την εμπιστοσύνη του στον εαυτό του και φαίνεται γεμάτος αυτοπεποίθηση, σίγουρος αποφασιστικός

και αισιόδοξος για την κρίση των βουλευτών. Φυσικά δεν παραλείπει να τονίσει την προσήλωσή και την πίστη του στο δημοκρατικό καθεστώς και τη συμμετοχή του στους ίδιους αγώνες με τους συμπατριώτες του, ώστε να τονίσει την αγάπη του στα δημοκρατικά ιδεώδη της πατρίδας του. Πρόκειται λοιπόν, για ένα τίμιο, μετρημένο και δημοκρατικό Αθηναίο πολίτη.

4. Η έκφραση ευγνωμοσύνης προς τους κατηγορούς, έστω και υπό προϋποθέσεις, αποτελεί στοιχείο πρωτοτυπίας και εντυπωσιασμού με τα οποία ο ρήτορας επιδιώκει να επιτύχει την «πρόσεξιν» και να κερδίσει την «εϋνοϊαν» των βουλευτών. Ανάλογη είναι και η γνωστή προλογική αρχή στον «Υπέρ του Ἀδυνάτου» λόγο του ρήτορα: **«οὐ πολλοῦ δέω χάριν ἔχειν, ὦ βουλή, τῷ κατηγορῶ ὅτι μοι παρεσκεύασε τὸν ἀγῶνα τουτονί»**. Έτσι εκφράζει την βεβαιότητά του για την πρόθεση της κατηγορίας, προσπαθώντας να μειώσει τους κατηγορούς του. Αναφορικά με τη δοκιμασία, ο ρήτορας επισημαίνει στην τρίτη παράγραφο **«δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν»** γεγονός που καταδεικνύει ότι σκοπός του Μαντιθέου είναι να απολογηθεί προκειμένου οι βουλευτές να εγκρίνουν την εκλογή του σε βουλευτή, εφόσον πληροί όλες τις προϋποθέσεις. Θα πρέπει δηλαδή, τόσο στην ιδιωτική όσο και στη δημόσια ζωή του να έχει ζήσει συνετά, κόσμια χωρίς ακρότητες και υπερβολές, πάθη που δεν ταιριάζουν στην υγιή δημοκρατία. Έτσι, η πολιτική αρετή συνδυάζεται με την κοινωνική και ηθική αρετή.

5. α) 1-ζ, 2-ε, 3-α, 4-β, 5-γ

β) συνήδη, ποιεῖν, χάριν, ἀγαθῶν, καταστήναι.